

A végrehajtási eljárás alapvető szabályai

Milyen jogszabályok alapján folytatja a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) a végrehajtási eljárást?	2
Mi tekinthető tartozásnak?	2
Milyen lehetőségei vannak az adózónak, ha határidőben nem tud fizetni?	2
Milyen tartozásokat hajt végre a NAV?	3
A végrehajtható okiratok, amelyek a végrehajtás alapjai	3
Felszólít-e a NAV fizetésre a végrehajtás megindítása előtt?	4
A végrehajtás akadályai	4
Mi a szünetelés, illetve a felfüggesztés joghatása?	4
Melyek a szünetelés esetei?	4
Melyek a felfüggesztés esetei?	5
Jogorvoslatok	6
Végrehajtási kifogás	7
Fellebbezés	8
Végrehajtási igényper	8
Végrehajtási költség	9
Végrehajtási eljárás	10
Végrehajtási eljárás az általános közigazgatási rendtartás (Ákr.) alapján	11
Törvényszéki végrehajtás	13
Hatósági átutalási megbízás, azaz inkasszó	13
Végrehajtói letiltás munkabérből, nyugdíjból	14
Helyszíni eljárás	16
Ingófoglalás	17
Jármű lefoglalása	19
Fedezetcsere	20
Követelésfoglalás	21
Ingatlan-végrehajtás	21
Az értékesítés szabályai	24
Átadás önálló bírósági végrehajtónak	25
Zálogjogosult bekapcsolódása miatti átadás	25
Közös foglalás, azaz összeütközés miatti ügyátadás	26
Mögöttes felelősség érvényesítése	26
A végrehajtás megszüntetése és megszűnése	27
1. számú melléklet:	29
Végrehajtható okiratok az adóvégrehajtásban	29
További információ, segítség	29

Milyen jogszabályok alapján folytatja a NAV a végrehajtási eljárást?

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) a végrehajtási eljárást

- az adóhatóság által fogantatosítandó végrehajtási eljárásokról szóló 2017. évi CLIII. törvény (Avt.),
- az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLI. törvény (Air.),
- az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) és
- a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (Vht.) alapján folytatja le.

A NAV a végrehajtást elsődlegesen az Avt. szabályai alapján folytatja, a felsorolt további jogszabályokat akkor alkalmazza, ha az Avt. az adott kérdéskörben nem tartalmaz eltérő rendelkezést.

Mi a tartozás?

A **tartozás** olyan fizetési kötelezettség, amelynek fizetési határideje már eltelt, és még nem fizették meg. Főszabály szerint e tartozásokat lehet végrehajtani.

A fizetési határidő letelte előtt a kötelezettséget végrehajtani nem lehet. Arra azonban van lehetőség, hogy a NAV az adott kötelezettségre kivételesen biztosítási intézkedést vagy ideiglenes biztosítási intézkedést fogantatosítson¹.

Az egyes adók megfizetésének határidejét törvény határozza meg², míg a határozatban megállapított adókat a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 napon belül kell megfizetni, kivéve, ha a törvény ettől eltérően rendelkezik.

Milyen lehetőségei vannak az adózónak, ha nem tud határidőben fizetni?

Ha valaki fizetési kötelezettségét – NAV által nyilvántartott adókat, járulékokat, pótlékokat, bírságokat és egyéb tartozásokat – valamilyen méltányolható gazdasági vagy személyes okból határidőre nem tudja teljesíteni, fizetési kedvezményt kérhet. A fizetési kedvezmény lehet:

- halasztás,
- részletfizetés,
- mérséklés, illetve elengedés.

¹ Air. 82-84. §.

² Art. 2. számú melléklete.

A fizetési kedvezményi eljárás részletes szabályait a NAV honlapján külön információs füzetekben találja.

Azt a tartozást, amire a NAV halasztást vagy részletfizetést engedélyezett, az adott időszakban nem végrehajtható. Ha az adózónak újabb lejárt esedékességű tartozása keletkezik és/vagy az engedélyezett részleteket nem megfelelően fizeti, akkor a NAV a tartozást visszarendezi, azaz a tartozás újra egy összegben esedékessé és végrehajthatóvá válik.

Milyen tartozásokat hajt végre a NAV?

A NAV a következő tartozásokat hajtja be:

- az adó, a költségvetési támogatás,
- az adó-visszaigénylés, -visszatérítés,
- az állami garancia vagy kezesség kiutalása és visszakövetelése,
- az adók módjára behajtandó köztartozás,
- az általános közigazgatási rendtartás alapján a végrehajtás tekintetében a hatáskörébe tartozó kötelezettségek,
- az önkormányzatokat megillető helyi adóval, illetve a gépjárműadóval összefüggő tartozások, feltéve, hogy azt törvény vagy kormányrendelet nem utalja más hatóság vagy adóhatóság hatáskörébe, valamint az
- igazságügyi és rendészeti szervek által hozott közigazgatási döntésen alapuló egyes bírságok, költségek és egyéb követelések.

A NAV:

- az általa nyilvántartott adók és járulékok be nem fizetésekor hivatalból,
- másrészt külső megkeresésekre folytat végrehajtást.

Az általános illetékességi szabályok alapján a végrehajtás megindítására:

- a magánszemély lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye, mindezek hiányában utolsó ismert belföldi lakóhelye,
- a jogi személyiség nélküli vállalkozó – ideértve a vállalkozási tevékenységet folytató magánszemélyt is – székhelye, ennek hiányában telephelye,
- a jogi személy, illetve egyéb szervezet székhelye, ennek hiányában telephelye, azaz a tevékenység gyakorlásának helye

szerinti megyei vagy fővárosi igazgatóság az illetékes.

Ha az adós lakóhely-, illetve székhelyváltozása illetékességváltozást is eredményez, a végrehajtó – az adós értesítésével – továbbítja az iratanyagot az illetékes igazgatósághoz.

A végrehajtás alapját képező „végrehajtható okiratok”

A végrehajtható okirat a tartozást megalapozó dokumentum, amely nélkül végrehajtási eljárás nem indítható. Minden végrehajtás alá vont tartozásnál rendelkezésre kell állnia – papíralapon vagy elektronikusan – a végrehajtható okiratnak.

Minden tartozásfajtánál jogszabály³ határozza meg, mi tekintendő végrehajtható okiratnak, ez lehet például bevallás, határozat vagy végzés, vagy akár egy megkeresés is. A végrehajtható okiratok tételes felsorolását az információs füzet *1. számú melléklete* tartalmazza.

Az okirat végrehajthatóságához külön intézkedésre nincs szükség. A tartozás után felszámított pótlék, kamat, a végrehajtási költségátalány és költségminimum a tartozásra vonatkozó végrehajtható okirat alapján hajtható végre.

Felszólít-e a NAV fizetésre a végrehajtás megindítása előtt?

A NAV az adózót és az adó megfizetésére kötelezett személyt az adótartozás megfizetésére felhívhatja, e felhívásban közli a tartozás összegét, és egyben megfelelő határidőt tűz ki a teljesítésre.

A végrehajtási eljárás azonban előzetes felhívás, külön határozat vagy végzés kiadmányozása nélkül megindítható.

A végrehajtás akadályai

Mi a szünetelés illetve a felfüggesztés joghatása?

Vannak olyan körülmények, amelyek a végrehajtási eljárást szüneteltetik vagy amelyek fennállása esetén a NAV vagy a bíróság a végrehajtási eljárást felfüggeszti.

Ilyenkor az érintett tartozásra nem lehet végrehajtási eljárást indítani, illetve a már folyamatban lévő végrehajtási eljárásban a soron következő eljárási cselekményt nem lehet elkezdni.

Melyek a szünetelés esetei?

A végrehajtási eljárás szünetel⁴

- a fizetési kedvezmény iránti kérelem NAV-hoz érkezése utáni naptól a kérelmet elbíráló döntés véglegessé válásának napjáig, ha az adós fizetési kedvezmény iránti kérelmét a tartozás esedékességét követő 8 napon belül nyújtotta be,

³ Avt. 29. § (1) bekezdés.

⁴ Avt. 16. § (1) bekezdése.

- a fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyező döntés véglegessé válásának napjától a tartozás döntésben foglalt teljesítéséig, ha az adós kérelmére fizetési halasztást vagy részletfizetést engedélyeztek,
- a halasztó hatály iránti kérelemnek a NAV tudomására jutása napját követő naptól a kérelem jogerős elbírálásáig, ha a NAV döntése ellen indított közigazgatási perben az először előterjesztett halasztó hatály iránti kérelmet jogerősen még nem bírálták el,
- a felszámolás elrendelésétől a felszámolási eljárás jogerős befejezéséig, ha a gazdálkodó szervezet adótartozásának megfizetésére a helyállni köteles tag vagy részvényes, vezető tisztségviselő kötelezésére került sor,
- ha a törvény így rendelkezik.

Az adós fizetési kedvezményt az eljárás megindítása előtt, továbbá az eljárás bármely szakaszában kérhet.

Az esedékességtől számított 8 napon belül benyújtott kérelem akkor nem szünetelteti a végrehajtási eljárást, ha olyan tartozásra nyújtották be, amire a fizetési kedvezmény engedélyezését a törvény kizárja. Ilyen például a magánszemélyek jövedelemadó-előlege és a levont jövedelemadó, valamint a kifizető által a magánszemélytől levont járulék.

A szünetelés a meghatározott ok bekövetkeztével automatikusan beáll, a szünetelés tényéről és megszűnéséről a NAV nem hoz határozatot, végzést, és ezt az adózónak sem kell külön beadványban kérelmeznie vagy előterjesztenie.

A már folyamatban lévő végrehajtási eljárásoknál fontos tudni, hogy a szünetelés nem azonos a végrehajtás megszüntetésével. Ha az eljárásban a NAV az adós vagyontárgyát lefoglalta, a szünetelés tartama alatt a foglalás hatálya továbbra is fennáll, viszont a végrehajtó nem szállíthatja el, és nem értékesítheti azt – kivéve, ha az adós ezt kifejezetten kéri.

Az adós a lefoglalt vagyontárgyat, ha azt a NAV nem vette zár alá, vagy szállította el, a végrehajtás szünetelése alatt is rendeltetésszerűen használhatja, de köteles az állagának megővására. A lefoglalt ingóság elhasználása, elzálogosítása, elidegenítése, megsemmisítése vagy a végrehajtás alól más módon való elvonása bűncselekmény.

A NAV a hatósági átutalási megbízást haladéktalanul visszavonja, ha a hatósági átutalási megbízást a fizetési számlát vezető pénzforgalmi szolgáltató a végrehajtás szünetelése kezdő napjáig nem teljesítette. A NAV 8 napon belül visszatéríti az adósnak azt az összeget, amelyet a pénzforgalmi szolgáltató a szünetelés hatálya alatt utalt át a NAV-nak.

A NAV tájékoztatja a munkáltatót a jövedelemletiltás szerinti levonás felfüggesztéséről, ha a jövedelemletiltás alapján a munkáltató a végrehajtás szünetelése kezdő napjáig a behajtani kívánt teljes összeget még nem utalta át. A munkáltatónak vissza kell térítenie azt az összeget az adósnak, amit a szünetelés hatálya alatt levont, de a NAV-nak még nem utalt át.

A NAV 8 napon belül visszatéríti az adósnak a munkáltató által a jövedelemletiltás alapján a szünetelés hatálya alatt a NAV részére átutalt összeget.

Melyek a felfüggesztés esetei?

A végrehajtás felfüggesztése joghatásában megegyezik a végrehajtás szünetelésével, ami azt jelenti, hogy a felfüggesztés beálltának időpontjától végrehajtás nem indítható, illetőleg a már megindított végrehajtási eljárásban a soron következő végrehajtási cselekmény nem hajtható végre. A végrehajtási eljárás felfüggesztése a NAV, illetve a bíróság hatáskörébe tartozik.

A végrehajtási eljárás felfüggesztésének esetei:

- A NAV a döntés végrehajtását hivatalból felfüggesztheti vagy felettes szerve rendelkezésére felfüggeszti, ha a fizetési kötelezettséget előíró döntés megváltoztatása vagy megsemmisítése várható.
- A NAV az adós kérelmére kivételesen akkor függesztheti fel a végrehajtási eljárást, ha az adós a felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülményt igazolta, és az adóst a végrehajtási eljárásban korábban nem sújtották eljárási bírsággal.
- A NAV e jogkörével csak kivételesen méltányolható esetekben él, mivel az adózó kérhet fizetési kedvezményt, ami szüneteltetheti a végrehajtási eljárást. Felfüggesztésre okot adó, méltányolható körülmény például az adós tartási kötelezettségébe tartozó személyek száma, az adós vagy az eltartott személy tartós és súlyos betegsége, az adóst is sújtó elemi csapás vagy ipari katasztrófa.
- A NAV illetékügyekben – a pénzügyi tranzakciós illeték és a bírósági eljárási illeték kivételével –, a végrehajtást kérelemre felfüggesztheti akkor is, ha az illetékfizetési kötelezettség megszűnése várható.
- Ha a végrehajtandó követelést egy másik követelés biztosítására büntetőeljárásban elrendelt zár alá vételkor lefoglalták, és az adós a NAV-nál igazolja a követelés összegének megfizetését a megadott számlára. A NAV az igazolás megérkezésétől számított 3 munkanapon belül a követelés végrehajtását a követelés összegének beérkezéséig felfüggeszti.
- A behajtást kérő kezdeményezésére a NAV a végrehajtási eljárást felfüggeszti, illetve – ha a fennálló végrehajtási költségeket kiegyenlítették – megszünteti. Ha a behajtást kérő a felfüggesztett behajtási eljárás folytatását, a felfüggesztés megszüntetését a felfüggesztéstől számított 6 hónapon belül nem kezdeményezi, a NAV a behajtási eljárást megszünteti.
- A bíróság a fizetési kötelezettséget megállapító határozat felülvizsgálatára folyamatban lévő közigazgatási perben felfüggesztheti a határozat végrehajtását, illetve igényperben az igényper tárgyának tekinthető dolog végrehajtását.
- A külső megkeresésre folytatott végrehajtáskor a behajtást kérő kérelmére, kizárólag az általa átadott követelésre fel kell függeszteni a végrehajtási eljárást.
- Ha a zálogjogosult az adóhatósági végrehajtó felhívására bejelenti, hogy bekapcsolódik a végrehajtási eljárásba, a bíróság a kérelem beérkezése utáni 3 napon belül felfüggeszti a zálogjoggal terhelt vagyontárgy végrehajtását.

- A NAV a végrehajtási eljárást kérelemre vagy hivatalból, a kézbesítési kifogást elbíráló döntés véglegessé válásáig felfüggesztheti, ha a kérelemben előadott tények, körülmények annak elfogadását valószínűsítik.
- Ingatlant érintő meghatározott cselekmény végrehajtásakor a NAV az ingatlan tulajdonosának kezdeményezésére a végrehajtási eljárást felfüggeszti, ha az ingatlan tulajdonosa vállalja, hogy a behajtást kérő hatóság döntésében foglaltakat soron kívül, önként teljesíti. A felfüggesztés az ingatlan tulajdonosának kérelmére egy ízben, legfeljebb 6 hónapra rendelhető el.
- Ha a törvény így rendelkezik.

A felfüggesztést elrendelő végzés elleni fellebbezésnek a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya.

Jogorvoslatok

A végrehajtási eljárásban már véglegessé vált döntések, végrehajtható okiratokon alapuló kötelezettségek behajtása történik. A követelések jogalapjának vitatását tehát már korlátozottan tehetik meg az adózók, a megfelelő jogorvoslatot az alapeljárásokban biztosította számukra a törvényhozó.

A NAV döntéseivel, illetve a végrehajtó intézkedésével vagy mulasztásával szemben az alábbi jogorvoslati lehetőségek állnak fenn:

Végrehajtási kifogás

Milyen intézkedés ellen lehet végrehajtási kifogással élni?

A végrehajtási eljárásban a NAV, illetve az önálló bírósági végrehajtó törvénysértő intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen nyújtható be.

Ki nyújthatja be a végrehajtási kifogást?

Benyújthatja az adós, a behajtást kérő, a behajtást kérő hatóság, illetve az, akinek a végrehajtás jogát vagy jogos érdekét sérti.

Milyen határidőben és hol lehet előterjeszteni a kifogást?

A sérelmezett intézkedés vagy annak elmaradásának tudomásra jutásától számított 15 napon belül nyújtható be.

A kifogást – az igazolási kérelem egyidejű előterjesztésével – a tudomásra jutástól számított 15 napon túl is be lehet nyújtani, ha a jogosult a kifogás előterjesztésében akadályoztatva volt és ezt a tényt a végrehajtási kifogással egyidejűleg benyújtott igazolási kérelmében igazolja.

A végrehajtási kifogást a sérelmezett intézkedés vagy annak elmaradásától számított legfeljebb 6 hónapon belül lehet előterjeszteni.

A végrehajtási kifogás a végrehajtást foganatosító NAV-igazgatóságnál terjeszthető elő.

Ha az önálló bírósági végrehajtó törvénysértő intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása ellen a NAV-nál végrehajtási kifogást terjesztenek elő, erről a NAV az önálló bírósági végrehajtót soron kívül értesíti.

A végrehajtási kifogásban meg kell jelölni a sérelmezett intézkedést és azt, hogy a kifogást előterjesztő az intézkedés megsemmisítését vagy megváltoztatását milyen okból kéri. Az elkésett, a nem a jogosulttól származó, valamint az intézkedés megsemmisítésének vagy megváltoztatásának okát nem tartalmazó végrehajtási kifogást a NAV visszautasítja.

A további eljárásra halasztó hatálya csak az árverés kitűzése után, az árverés kitűzésének jogszerűségét vitató, először benyújtott végrehajtási kifogásnak van. A lefoglalt vagyontárgyat értékesíteni azonban csak a vagyontárgy foglalásával, becsértékének megállapításával szemben benyújtott végrehajtási kifogás végleges elbírálása után lehet.

A végrehajtási kifogást az eljáró NAV-igazgatóság felettes szerve, a NAV Fellebbviteli Igazgatóságának illetékes Hatósági Főosztálya bírálja el 15 napon belül.

A végrehajtási kifogást elbíráló végzés ellen önálló fellebbezésnek van helye, amit a NAV vezetője bírál el.

Fellebbezés

A végrehajtási eljárásban hozott **határozatokkal szemben a törvény önálló fellebbezési lehetőséget biztosít.** Ezek a határozatok az adózó, illetve az adó megfizetésére kötelezett fizetési kötelezettségét írják elő. A kötelezettségek csak akkor hajthatók végre, ha a határozat véglegessé vált, azaz az adózó, illetve az adó megfizetésére kötelezett nem fellebbezett vagy fellebbezése ellenére a másodfokú hatóság az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A határozattal szemben fellebbezést előterjeszteni 15 napon belül lehet, a fellebbezés elbírálására 30 nap a határidő.

Önálló fellebbezésnek van helye

- a NAV végrehajtási eljárásakor az Avt. vagy a Vht. alapján hozott,
- a végrehajtási kifogás előterjesztési határidejének elmulasztása miatt benyújtott igazolási kérelmet elutasító,
- a végrehajtási kifogást visszautasító és
- a végrehajtási kifogást elbíráló végzés ellen.

Az Art. vagy az Air. szabályainak alkalmazásával hozott végzések elleni fellebbezésnél az Art., illetve az Air. rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az elsőfokú adóhatóság visszautasítja az elkésett fellebbezést, a fellebbezésre nem jogosulttól származó fellebbezést, valamint az önálló fellebbezéssel meg nem támadható végzés elleni fellebbezést.

Végrehajtási igényper⁵

Az igényper a végrehajtási eljárásban lefoglalt vagyontárgyakkal kapcsolatos igények tisztázására szolgáló peres eljárás. Igénypert az indíthat, aki **a lefoglalt vagyontárgyra tulajdonjoga vagy más olyan joga alapján tart igényt**, ami a végrehajtáskor az értékesítés akadályá.

Haszonélvezeti jog alapján a haszonélvező ingatlanigénypert nem indíthat, mivel a haszonélvezet az ingatlan értékesítését követően is fennmarad. Más vagyontárgy esetében a haszonélvező is indíthat igénypert. Ha ilyenkor a bíróság a keresetnek helyt ad, a lefoglalt vagyontárgyat csak a haszonélvezeti jog megszűnése után lehet értékesíteni.

Az igénypert a lefoglalt vagyontárgy foglalás alóli feloldására kell megindítani a végrehajtást kérő ellen. Ha a végrehajtási eljárásban több végrehajtást kérő van, akkor az igénypert mindegyik végrehajtást kérő ellen meg kell indítani. A perre a foglalás helye szerinti járásbíróság az illetékes kizárólagosan, ingatlanigényperre pedig az ingatlan fekvése szerinti járásbíróság.

Halasztó hatályú⁶ az igényper, ha a foglalástól számított 8 napon belül indították. Ekkor az igényelt vagyontárgy értékesítése az igényper jogerős befejezése után lehetséges.

Végrehajtási költség

Végrehajtási költség minden olyan költség, kiadás, amely a végrehajtási eljárásban a tartozás beszedésével összefüggésben felmerül.

A végrehajtási költségek az adóvégrehajtásban és a bírósági végrehajtásban is az adóst terhelik.

Végrehajtási költségként

- készkiadás,
- költségminimum és
- költségátalány

állapítható meg.

⁵ Pp. 538-550. §.

⁶ Avt. 58. § (2) bekezdés.

A NAV a költségeket – a végrehajtási költségátalány, illetve költségminimum kivételével – végzésben számítja fel az adós terhére, ami ellen fellebbezésnek van helye.

A NAV a költségátalány, illetve költségminimum felszámításától számított 8 napon belül értesíti az adóst. A költségátalány, illetve költségminimum felszámítását az adós az azok alapjául szolgáló végrehajtási cselekménnyel szemben benyújtható végrehajtási kifogásban sérelmezheti.

Készkiadás: idetartozik minden olyan számlával igazolt, illetve a rá vonatkozó jogszabályok által előírható költség, ami a végrehajtással kapcsolatban ténylegesen és számszerűsíthetően felmerült.

Költségátalány: a NAV-ot a pénzkövetelés végrehajtásért 10 000 forint költségátalány illeti meg, minden más felszámítható költségtől és költségátalánytól függetlenül.

Költségminimum: az az összeg, amit az ingó- és ingatlan-végrehajtáskor meg kell fizetni, függetlenül a felmerült költség tényleges összegétől. A költségminimum alapösszege 10 000 forint.

A 10 000 forint költségminimumot az azonos helyszínen egyidejűleg foganatosított vagy megkísérelt több ingófogaláskor egyetlen alkalommal, míg a nyilvántartáson alapuló ingó- és ingatlanfogaláskor foglalásonként külön-külön kell felszámítani, tehát: helyszíni foglaláskor helyszínenként, míg nyilvántartáson alapuló foglaláskor lefoglalt vagyontárgyanként 10 000 forint.

Ha a felszámított végrehajtási költséget önkéntesen nem fizetik meg, az a végrehajtás alatti tartozás összegét növeli. Eredményes behajtáskor pedig a beszedett pénzt elsődlegesen – a tőketartozást megelőzően – a fennálló végrehajtási költségre kell elszámolni.

A NAV a meghatározott cselekmények végrehajtására irányuló végrehajtási eljárásban – miután előzetesen felszólított az önkéntes teljesítésre – helyszíni eljárásonként 10 000 forint végrehajtási költségátalányt számít fel. Ha a meghatározott cselekmény végrehajtása halaszthatatlan,⁷ és emiatt mellőzik az előzetes felszólítást az önkéntes teljesítésre, e költségátalány a helyszíni eljárásért az előzetes felszólítás hiányában is felszámítandó.

Végrehajtási eljárás

Végrehajtási eljárást akkor lehet megindítani, ha az adós a végrehajtható okiraton alapuló tartozását esedékességgkor nem fizette meg, és nincsenek az eljárás megindítását akadályozó tényezők. Ha az adós kérelmét a fizetési kedvezményre a NAV elutasította, az önkéntes teljesítésre vagy részteljesítésre a végrehajtási eljárás bármely szakaszában van lehetőség, a végrehajtási cselekményekre ennek figyelembevételével kerül vagy nem kerül sor.

⁷ Avt. 122. § (6) bekezdés b) pont.

Az adóvégrehajtásban – a korábbiakkal ellentétben – a fokozatosság elve már nem érvényesül, a hatósági átutalási megbízás, azaz inkasszó, jövedelemletiltás kibocsátására, továbbá a vagyonfeltárás eredményétől, valamint az adótartozás összegétől függően a nyilvántartáson – jármű-, cég-, ingatlan-nyilvántartás – alapuló foglalásra általában egy időben, vagy egymást követően rövid időtartamon belül sor kerül.

Az tehát, hogy az eljárás melyik szakaszában milyen végrehajtási cselekmény zajlik, az eljáró végrehajtó döntésétől függ. Általánosságban elmondható, hogy az a cselekmény indokolt, ami gyorsan és hatékonyan, költségkímélően téríti meg a NAV követelését, és az arányosság elvének figyelembevételével az adóst a legkisebb mértékben korlátozza.

A NAV a tartozás mértékét figyelembe véve a következőképpen jár el:

- a 10 000 forintot meg nem haladó nettó tartozással rendelkező adósnak fizetési felhívást küld, végrehajtási cselekményt – kivéve az Európai Uniót megillető hagyományos saját forrásból fennálló követelést, a fiatakorúval szemben kiszabott pénzbüntetést, a jogi személlyel szemben büntetőeljárásban kiszabott pénzbírságot és a pénzösszegben kifejezett vagyonekobjást – nem fogatosít,
- a 10 000 forintot meghaladó, de a központi költségvetésről szóló törvényben megállapított értékhatárt meg nem haladó, kis összegű követelésnél – az Európai Uniót megillető hagyományos saját forrásból fennálló követelés kivételével – kizárólag hatósági átutalási megbízást és jövedelemletiltást fogatosít. Ha ezek eredménytelenek, a tartozást – alakszerű döntés meghozatala nélkül – ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásnak tekintheti és a tartozás végrehajthatóvá válásáig, illetve a végrehajtáshoz való jog elévüléséig ezen a jogcímen tarthatja nyilván,
- a 200 000 forintot nem meghaladó adók módjára behajtandó köztartozás és ennek szabályai szerint kezelendő egyéb követelések esetén – fizetési felszólításon kívül – kizárólag hatósági átutalási megbízást, illetve jövedelemletiltást fogatosít. Eredménytelenség esetén a NAV a végrehajtás eredménytelenségéről és az eljárás megszüntetéséről a behajtást kérőt tájékoztatja,
- a 200 000 forintot nem meghaladó adók módjára behajtandó köztartozás és ennek szabályai szerint kezelendő egyéb követelések mellett az adóst adótartozás is terheli, a NAV egyéb végrehajtási cselekményeket is fogatosíthat. Ha az eljárásban a jelzálogjog bejegyzése után egyéb végrehajtási cselekményektől eredmény nem várható, a NAV a jelzálogjog fenntartása mellett a végrehajtás eredménytelenségéről és az eljárás megszüntetéséről a behajtást kérőt tájékoztatja.

Végrehajtási eljárás az általános közigazgatási rendtartás (Ákr.) alapján

Az általános közigazgatási rendtartás alapján folytatott végrehajtási eljárásban meg kell különböztetni a fizetési kötelezettségek behajtására és a meghatározott végrehajtási cselekmény végrehajtására irányuló eljárást.

Fizetési kötelezettségek behajtása

A behajtást kérő hatóság részben vagy egészében saját bevételét képező kötelezettségek kivételével – a NAV:

- késedelmi pótlékot számít fel,
- azokkal összefüggésben felszámolási eljárást kezdeményez,
- a folyamatban lévő csőd-, felszámolási, végelszámolási, kényszertörlési, adósságrendezési eljárásban e kötelezettségeket hitelezői igényként bejelenti,
- gyakorolja a hitelezőket megillető jogokat,
- megfizeti a nyilvántartásbavételi díjat,
- a követeléseket ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásként nyilvántarthatja,
- a végrehajtásukhoz való jog elévülését megállapítja.

A végrehajtási eljárás elrendelése után benyújtott fizetési kedvezmény iránti kérelem elbírálásakor a NAV jár el azzal, hogy a tartozás mérsékléséhez nem kell a behajtást kérő hatóság hozzájárulása. A fizetési kedvezményt megállapító döntésben foglalt teljesítéséig az adóssal szemben végrehajtási cselekmény nem foganatosítható, és erre az időszakra késedelmi pótlék nem számítható fel.

Ha az adós a fizetési kedvezményt megállapító döntésben foglalt feltételeket nem teljesíti, a NAV a végrehajtást a hátralék teljes összegére folytatja a késedelmi pótlék visszamenőleges felszámításával.

Ha a végrehajtási eljárás

- a behajtást kérő hatóság részben vagy egészben saját bevételét képező kötelezettségekre,
- valamint a külföldön jogalap nélkül felvett álláskeresési ellátások behajtására irányul tagállami megkeresésre, a végrehajtási eljárás elrendelése után benyújtott fizetési kedvezmény iránti kérelem elbírálásakor a NAV a hozzá benyújtott fizetési kedvezmény iránti kérelmet megküldi a végrehajtást kérő részére.

Meghatározott cselekmény

A meghatározott cselekmény elvégzésére vagy meghatározott magatartásra, tűrésre, abbahagyásra (a továbbiakban: meghatározott cselekményre) irányul, és az adós a meghatározott cselekményt önként nem teljesítette, a behajtást kérő hatóság a végrehajtás lefolytatására megkeresi a cselekmény elvégzésének helye szerinti NAV-igazgatóságot.

A NAV eljárási bírság kilátásba helyezése mellett felhívja az adóst a meghatározott cselekmény önkéntes teljesítésére, továbbá tájékoztatja a teljesítés elmaradásának következményeiről. Ha

az önkéntes teljesítés elmarad, a NAV a meghatározott cselekmény végrehajtása érdekében az adóssal szemben eljárési bírságot szabhat ki.

Ha az adós jogi személy vagy egyéb szervezet, az említett eljárési bírságot mind a jogi személlyel vagy egyéb szervezettel szemben, mind a vezető tisztségviselőjével szemben egyidejűleg ki lehet szabni. Ha az adós az eljárési bírságot kiszabó végzésben megállapított határidő alatt sem teljesítette a kötelezettségét, az eljárési bírság egy alkalommal ismét kiszabható.

A NAV a meghatározott cselekményt az adós költségére és veszélyére – akár hivatásos állományú tagjának intézkedésével vagy kényszerítő eszköz alkalmazásával – elvégzi, ha

- az adós az ismételten kiszabott eljárési bírság ellenére sem teljesítette a meghatározott cselekményt, vagy
- a meghatározott cselekmény végrehajtása nem tűr halasztást. Ez esetben tehát nincs szükség előzetesen eljárési bírság kiszabására.

Ha a meghatározott cselekmény végrehajtáshoz olyan szakértelem, hatósági engedély vagy eszköz szükséges, amivel a NAV nem rendelkezik, akkor a jogszabályban kijelölt központi beszerző szerv bevonásával jár el, vagy a közbeszerzésekről szóló törvény szabályai alapján választja ki az eljárásban közreműködő szervezetet.

Ha a beszerzés nem tartozik a közbeszerzési törvény hatálya alá, akkor a NAV a közreműködő szervezetek névjegyzékében szereplő, szükséges szakértelemmel rendelkező szervezeteket – az elvégzendő feladatot tartalmazó műszaki leírás megküldése mellett – elektronikusan értesíti a feladatról, és ajánlattételre hívja fel.

Az ajánlattételre felhívott közreműködő szervezet 30 napon belül tehet ajánlatot a műszaki leírásban szereplő feladat elvégzésére. Az ajánlatnak tartalmaznia kell a közreműködés díját, amely minden járulékos költséget is magában foglal, valamint az ajánlatban fel kell tüntetni a közreműködés módját, helyét és időpontját.

A NAV, az ajánlattételi határidő leteltét követően, a beérkezett ajánlatok alapján végzéssel azt az ajánlatot adó szervezetet jelöli ki a cselekmény elvégzésére, amelyik ajánlata alapján a meghatározott cselekmény végrehajtása az adós számára a legkisebb költséggel jár. A végzésnek tartalmaznia kell a kijelölt szervezetet és a közreműködés várható díját is.

Ha nem érkezik határidőn belül érvényes ajánlat, vagy a közreműködő szervezetek névjegyzékében nem található a meghatározott cselekmény elvégzéséhez szükséges szakértelemmel rendelkező közreműködő szervezet, a NAV bírósági vagy hatósági nyilvántartásból hív fel ajánlattételre legalább három olyan gazdálkodó szervezetet, amely a meghatározott cselekmény elvégzésére alkalmas.

A NAV végzéssel azt az ajánlatot adó szervezetet jelöli ki, amelyik ajánlata alapján a meghatározott cselekmény végrehajtása az adósnak a legkisebb költséggel jár. A végzésnek tartalmaznia kell a kijelölt szervezetet és a közreműködés várható díját is. A legmegfelelőbb

ajánlatot tevő szervezet végzésben meghatározott közreműködésének módját a NAV felügyeli az eljárásban.

Az eljárásról a NAV jegyzőkönyvet vesz fel, amit megküld a behajtást kérő hatóságnak, egyúttal tájékoztatja az eljárás megszüntetéséről. A közreműködő szervezet által kiállított számla és az eljárásról felvett jegyzőkönyv alapján a NAV intézkedik a kifizetésről.

A kifizetett díj ki nem egyenlített végrehajtási költség, amit a NAV végzésben állapít meg és – önkéntes teljesítés hiányában – a pénzfizetési kötelezettségekre vonatkozó szabályok szerint érvényesít. A végzés a végrehajtási eljárásban végrehajtható okirat.

A meghatározott cselekmény végrehajtáshoz való jog – az esedékesség naptári évének utolsó napjától számított 4 éves – évülési idejét bármely végrehajtási cselekmény megszakítja.

A közreműködő szervezetek nyilvános névjegyzékébe – *melyet a NAV negyedévente közzétesz a honlapján* – kérelmére minden, Magyarország területén gazdasági tevékenységet folytató személy és szervezet felvehető, ha a kérelem előterjesztésekor szerepel a köztartozásmentes adózói adatbázisban.

Ha a NAV a köztartozásmentes adózói adatbázisból törli a közreműködő szervezetet, akkor a szervezetet törli a névjegyzékből is.

A NAV, a közreműködő szervezetek névjegyzékéből azt a szervezetet is törli, amely a kijelölés ellenére a végzésben foglaltakat – neki felróható okból – nem teljesítette. Az ilyen okból törölt szervezet – a törlés napjától számított 12 hónapon belül – a névjegyzékbe nem vehető fel újra.

Törvényszéki végrehajtás

2019. január 1-jén a korábban a törvényszéki végrehajtók hatáskörébe tartozó végrehajtási feladatokat a NAV vette át.

Ezekben az ügyekben már minden, 2018. december 31. után kiállított végrehajtható okirat alapján a NAV folytatja le a végrehajtást, 2019. december 31-től pedig az összes ilyen jogcímű követelésnél, amelyek végrehajtása érdemben nem fejeződött be.

Az ilyen jogcímű követeléseknél a végrehajtási eljárás elrendelése után benyújtott fizetési kedvezmény iránti kérelem elbírálásakor a NAV az adók módjára behajtandó köztartozásokra vonatkozó szabályok alapján jár el azzal a különbséggel, hogy a tartozást nem lehet mérsékelni. Ez alól kivétel a végrehajtási eljárás elrendelését követően fiatalokkal szemben kiszabott pénzbüntetés, a büntügyi költség, valamint a büntetőeljárásban a bíróság által kiszabott rendbírás. Ezekre a NAV fizetési kedvezményt nem engedélyezhet, a tartozást nem mérsékelheti.

További különbség, hogy az ilyen jogcímű követeléseket a NAV ideiglenesen eredménytelen végrehajtással érintett tartozásként nyilvántarthatja. A végrehajtásához való jog a végrehajtandó

követeléssel együtt évül el, és a végrehajtáshoz való jog elévülését bármely végrehajtási cselekmény megszakítja.

Hatósági átutalási megbízás (inkasszó)

A végrehajtási eljárásban a követelés kielégítésének leggyorsabb és legegyszerűbb módja az adós pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt pénzeszközeinek végrehajtás alá vonása.

Ezért a bankszámlával is rendelkező adózóknál a végrehajtási eljárást hatósági átutalási megbízással, azaz inkasszóval indokolt megindítani.

A pénzügyi szervezetek – meghatározott adózói körnél – jogszabály alapján szolgáltatnak adatot a megnyitott számlákról, NAV azonban minden további adózóról elektronikus megkeresésben kérhet adatot. A bankok többnyire szintén elektronikus válaszban értesítik a NAV-ot az adós náluk kezelt fizetési számláiról – bankbetétekről, széfszolgáltatásról stb. – és azok egyenlegéről.

A pénzforgalmi szolgáltató az inkasszó kibocsátásakor elsősorban a végrehajtó által benyújtott inkasszóban megjelölt bankszámlán lévő összeget tekinti alapnak. Ha ez nem fedezi az inkasszóban megjelölt valamennyi követelést, akkor a bank a végrehajtó további intézkedése nélkül kiterjeszti az inkasszót az általa kezelt további fizetési számlákra.

A pénzügyi intézmény a kiterjesztést az alábbi sorrend szerint végzi el:

- pénzforgalmi számlán kezelt összeg,
- a pénzforgalmi számlán betétszerződés alapján kezelt összeg,
- a törvényben meghatározott bankszámlaszerződés alapján kezelt összeg,
- a betétszerződés alapján elhelyezett összeg, ha azt a hitelintézet a fizetési számlaszerződés szabályainak megfelelően kezeli,
- a takarékbetét-szerződés alapján elhelyezett összeg, ha azt a hitelintézet a fizetésiszámla-szerződés szabályainak megfelelően kezeli.

Ha a pénzügyi intézet és a számlatulajdonos máshogyan nem állapodik meg, a hatósági átutalási megbízást az adózó azon hitelkeretének terhére is teljesíteni kell, ami a fent megjelölt számlákhoz kapcsolódik.

A pénzügyi intézmény a hatósági átutalási megbízásban szereplő összeggel az adós számláját megterheli és a kért összeget, illetve annak rendelkezésre álló részét a NAV letéti számlájára átutalja. Ha a számlán a teljesítéshez szükséges teljes fedezet nem áll rendelkezésre, a pénzügyi intézmény a fedezet biztosításáig – legfeljebb azonban 35 napig – függőben tartja a hatósági átutalási megbízást. Ha ezen időtartam alatt sem sikerült a megbízást teljesíteni, azt a pénzügyi intézmény visszaküldi.

Ha a pénzügyi intézmény a hatósági átutalási megbízást a 35 napos sorba állítást követően teljesítetlenül vagy részteljesítéssel küldte vissza, az ismételten benyújtható az adós bankszámlája ellen.

A pénzügyi intézménynél több számlatulajdonos tulajdonában álló számlán kezelt pénzösszeg bármelyik számlatulajdonossal szemben fennálló követelés fejében teljes összegben végrehajtás alá vonható.

A nem adós számlatulajdonost a végrehajtó értesíti a számla megterheléséről.

A nem adós számlatulajdonos a végrehajtást kérő ellen az igényperre vonatkozó szabályok szerint pert indíthat a végrehajtást foganatosító hatóság rendelkezése alapján a számláról leemelt, őt illető pénzösszegek visszafizetése iránt.

A pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt, az adóst megillető pénzösszeg teljes összegében végrehajtás alá vonható, kivéve a természetes személyt (magánszemélyt) megillető pénzösszegeket. Végrehajtás alól mentes az az összeg, amely nem haladja meg a 60 ezer forintot.

2023 januártól korlátlanul végrehajtható az az összeg, amely meghaladja a 200 ezer forintot. A 60 ezer forint és a 200 ezer forint közötti rész 50 százaléka vonható végrehajtás alá.

A mentesség érvényesítése, illetve a teljesítés korlátozása a hatósági átutalási megbízás teljesítését végző pénzügyintézet feladata. Ennek ellátása során a fenti szabályokat a pénzügyintézet által több szerződés alapján kezelt, az adóst megillető együttes összegre kell alkalmazni.

Végrehajtói letiltás munkabérből, nyugdíjból

A letiltásban a végrehajtó írásban, elektronikusan felhívja az adós munkáltatóját, hogy az adós munkabérből, társadalombiztosítási nyugellátásából a letiltásban feltüntetett összeget vonja le, és utalja át a végrehajtói letéti számlára.

Munkabér a munkaviszonyban álló munkavállaló adósnak a munkaviszonnyal összefüggésben kapott munkabérjellegű juttatása: munkabér, munkadíj, illetmény stb., ideértve a betegszabadság idejére kifizetett összeget, a végkielégítést, továbbá a prémiumot és a jutalmat is.

A munkabérre vonatkozó szabályok alkalmazandók a következő járandóságokra is:

- munkaviszony jellegű szövetkezeti jogviszony alapján járó munkadíj,
- közszolgálati és közalkalmazotti jogviszony, szolgálati viszony alapján járó illetmény,
- társadalombiztosítási jogviszonyon alapuló járandóság (nyugellátások, egészségbiztosítás pénzügyi ellátásai),
- az alkotó- és munkaközösségi tag jövedelme,

- a tudományos továbbképzési ösztöndíjasnak a munkabérjellegű ösztöndíja,
- bármely személynek a munkájából eredő olyan díjazása, juttatása, követelése, amelyet valamely szervtől vagy személytől rendszeresen, időszakonként visszatérően kap.

A munkabérből levonásnál azt a nettó összeget kell alapul venni, amely a munkabért terhelő, abból a külön jogszabály szerint levonással teljesítendő adónak (adóelőlegnek), egészségbiztosítási és nyugdíjjáruléknak, továbbá egyéb járuléknak a levonása után fennmarad.

Ezen csökkentett összegből általában legfeljebb 33 százalékot, kivételesen legfeljebb 50 százalékot lehet levonni. Ugyanezek a szabályok érvényesek a nyugellátásból történő levonáskor is. Az adóvégrehajtásban 50 százalék levonására kizárólag a jogalap nélkül felvett társadalombiztosítási ellátás visszatérítésekor kerülhet sor.

Az adóst megillető pénzbeli egészségbiztosítási ellátásból – táppénz, baleseti táppénz, baleseti járadék, terhességi gyermekágyi segély, gyermekgondozási díj – legfeljebb 33 százalékot is kizárólag a jogalap nélkül felvett egészségbiztosítási ellátás fejében, míg a gyermekek ellátásához kapcsolódó juttatásokból – gyermekgondozási segély, gyermeknevelési támogatás, családi pótlék – a jogalap nélkül felvett hasonló ellátások fejében lehet levonni. A munkanélküli ellátásból csak tartásdíj és a jogalap nélkül felvett ellátás vonható le 33 százalék erejéig. Ha az adós jövedelmét egyidejűleg több jogcímen terheli a letiltás, a levonás a munkabér maximum 50 százalékáig terjedhet.

A levonáskor mentes a végrehajtás alól a havonta kifizetett munkabérnek, nyugellátásnak az a része, amely nem haladja meg a 60 ezer forintot, azonban korlátozás nélkül végrehajtás alá vonható a havonta kifizetett munkabérnek, nyugellátásnak az a része, amely meghaladja a 200 ezer forintot.

A végrehajtás alól mentes juttatások⁸:

- a nemzeti gondozási díj és a hadigondozottak pénzbeli ellátása, valamint a nyugdíjfolyósító szerv által folyósított kárpótlási célú életjáradék,
- a települési támogatás, a rendkívüli települési támogatás, az aktív korúak ellátására való jogosultság keretében megállapított pénzbeli ellátás, az időskorúak járadéka, a munkanélküliek jövedelempótló támogatása, az ápolási díj,
- az anyasági támogatás,
- a rokkantsági járadék és a vakok személyi járadéka,
- a megváltozott munkaképességű személyt megillető juttatás (kereset-kiegészítés, átmeneti kereset-kiegészítés, jövedelem-kiegészítés, átmeneti jövedelem-kiegészítés, átmeneti járadék, bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka),
- a törvényen alapuló tartásdíj, ideértve a bíróság által előlegezett gyermek-tartásdíjat is, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényen alapuló gyermekvédelmi pénzbeli ellátások,

⁸ Vht. 74. §.

- a nevelőszülőnek a gondozásába ideiglenes hatállyal elhelyezett, átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek, utógondozói ellátásban lévő fiatal felnőtt ellátását szolgáló nevelési díj, külön ellátmány és családi pótlék,
- az ösztöndíj, a tudományos továbbképzési ösztöndíjas munkabér jellegű ösztöndíjának kivételével,
- a kiküldetéssel, külszolgálattal és munkába járással összefüggő költségtérítés,
- a meghatározott kiadás fedezésére szolgáló összeg,
- a fogva tartott adós részére a kapcsolattartó által célzottan befizetett összeg,
- a fogyatékosági támogatás.

Értelemszerűen nem érvényesülhetnek a letiltási korlátozások, ha a NAV nem a munkáltatótól, járandóságot folyósító szervtől letiltással, hanem az adós más vagyontárgyára vezetett végrehajtással, például pénzforgalmi szolgáltatónál kezelt összeg végrehajtásával hajtja be a követelést.

Helyszíni eljárás

Az eredményes eljárásért a végrehajtónak joga van az adós vagyontárgyainak, gazdálkodásával kapcsolatos iratainak, sőt lakásának, illetve egyéb helyiségeinek, valamint a be nem jelentett telephelyének átvizsgálására, megtekintésére is. Ez azért szükséges, mert adott esetben itt található az adós lefoglalható vagyontárgyai.

Fontos tudni, hogy a végrehajtónak az adós helyiségeibe való belépésre nem csak az adós jelenlétében, illetve közreműködése esetén van joga, hanem a lezárt lakást, illetve egyéb helyiségeket, valamint az adós bútort vagy más ingóságát is felnyitathatja. Ehhez az adós vagy képviselője távollétében elegendő, ha nagykorú családtagja jelen van, ennek hiányában az eljárásban tanút kell alkalmazni.

A NAV nem csak az adós ingatlanában, hanem közterületen is alkalmazhat helyszíni kényszercselekményt, ha az szükséges az adós tulajdonában lévő vagyontárgy lefoglalásához vagy a már lefoglalt vagyontárgy elszállításához.

Minden esetben az állag megóvásával kell eljárni, a lakás, illetve helyiség felnyitása azonban szükségszerűen a zár, lakat rongálásával és ennek következtében cseréjével járhat. A cseréről a végrehajtónak kell gondoskodnia, majd a zár, lakat kulcsát a legközelebbi rendőrkapitányságon kell leadni, hogy azt az adós átvehesse.

Ha az adózó a végrehajtási eljárás eredményességét a végrehajtó veszélyeztetésével, fenyegetésével akadályozza, vagy megkísérli az eljárást megghiúsítani, a NAV a rendőrségről szóló törvény szerinti rendőri intézkedést kezdeményezhet, vagy a NAV hivatásos állományú tagjával az eljárás zavartalan lefolytatását biztosíthatja.

Helyszíni eljárás keretében végrehajtási cselekmények munkanapokon, reggel 6 óra és este 10 óra között foganatosíthatók. Az este 10 óra előtt megkezdett, de be nem fejezett végrehajtást 10 óra után folytathatja a végrehajtó.

A végrehajtó az eljáró NAV-igazgatóság vezetőjének írásbeli engedélye alapján – az előző bekezdésben rögzített időbeli korlátozástól függetlenül – bármikor foganatosíthat végrehajtási cselekményt. Ha az adózó üzemi, illetve üzleti tevékenysége részben vagy egészben kívül esik a fent megjelölt időtartamon, akkor a NAV a végrehajtási cselekményeket az adós üzemi, üzleti tevékenységének ideje alatt – külön engedély nélkül – elvégezheti.

Az eljárás a végrehajtó szolgálati igazolványának bemutatásával, az eljárás tárgyának, céljának rövid ismertetésével, az adós, illetve a helyszínen tartózkodó személyek azonosításával kezdődik.

A végrehajtó a helyszíni eljárásról, továbbá a jogszabályban meghatározott más végrehajtási cselekményekről jegyzőkönyvet készít. Főszabályként a jegyzőkönyvet az eljárási cselekménnyel egy időben a helyszínen kell felvenni. Kivételesen – a helyszíni felvétel akadályoztatása esetén – a jegyzőkönyv máshol is elkészíthető, az akadályoztatás okát azonban ilyenkor rögzíteni kell.

A helyszíni eljárásról készült jegyzőkönyvet – a feltételek fennállásakor – ugyancsak a helyszínen kell átadni. Ha az adós a jegyzőkönyv átvételét megtagadja, ezt a tényt rögzíteni kell a jegyzőkönyvben, a jegyzőkönyv azonban ezzel kézbesítettnek tekintendő.

Ingófogalás

Az ingóságok lefoglalásának hatálya beáll, amint azokat a foglalási jegyzőkönyvben összeírják. Függetlenül attól, hogy mindez – nyilvántartás alapján – a NAV hivatali helyiségében, vagy a helyszínen történik meg. Az ingóságon a foglalás elidegenítési és terhelési tilalmat keletkeztet, ez azt jelenti, hogy a lefoglalt ingóság elhasználása, elzálogosítása, elidegenítése, megsemmisítése vagy a végrehajtás alól más módon történő elvonása polgári jogi oldalról semmisséget eredményez, büntetőjogi oldalról pedig bűncselekményt valósít meg (zártörés).

Végrehajtás alá vonni csak az adós tulajdonát képező ingóságokat lehet. Ebből következően – a mentes vagyontárgyak kivételével – minden olyan ingóság lefoglalható, ami az adós birtokában van, kivéve, ha minden kétséget kizáróan megállapítható, hogy az harmadik személy tulajdona.

Emellett minden olyan vagyontárgy is lefoglalható, ami harmadik személy birtokában van ugyan, de valószínűsíthető, hogy az az adós tulajdona. Mivel a végrehajtónak a tulajdonjog kérdésében a foglaláskor kell döntenie, ezért ha a foglalásnál az érintett harmadik személy nincs jelen és az adós sem tudja bemutatni azokat az okiratokat, amelyek a harmadik személy tulajdonjogát igazolják, a kérdéses ingóságokat le kell foglalni. Ilyen esetben a harmadik személy a végrehajtást kérővel szemben a későbbiekben végrehajtási igénypert indíthat.

A jogszabály továbbá lehetővé teszi az adós által fuvarozónak átadott dolgok foglalását addig, amíg azt a címzettnek át nem adják.

A végrehajtás alól mentes vagyontárgyakat a jogszabály⁹ határozza meg. A mentes vagyontárgyak végrehajtás alá vonása az adós hozzájárulása vagy kifejezett kérése esetén is törvénysértő. Ha a törvény vagylagos mentességről rendelkezik, a foglalásnál jelenlévő adós joga annak meghatározása, hogy a mentesség melyik vagyontárgyra terjedjen ki.

A NAV az adóst a vagyontárgyait terhelő zálogjogról kizárólag helyszíni eljárás keretében köteles nyilatkoztatni.

A romlandó dolgok és közeli lejáratú termékek foglalására és értékesítésére speciális szabályok vonatkoznak.

A törvény meghatározása alapján

- romlandó dolog: a közeli lejáratú termék és az a dolog, amelynek állaga jelentősen romlana, vagy forgalmi értéke jelentősen csökkenne, ha az értékesítésre a végrehajtás általános szabályai szerint kerülne sor
- közeli lejáratú termékek:
 - 24 órás fogyaszthatósági idő esetén a fogyaszthatósági idő utolsó két órájában,
 - több mint 24 órás fogyaszthatósági idő esetén a fogyaszthatósági idő utolsó napján,
 - 3 hónapos minőségmegőrzési vagy felhasználhatósági idő esetén a minőségmegőrzési vagy felhasználhatósági idő utolsó két hetében,
 - több mint 3 hónapos minőségmegőrzési vagy felhasználhatósági idő esetén – ide nem értve azon termékeket, amelyekben nem szükséges a minőségmegőrzési vagy felhasználhatósági idő feltüntetése – a minőségmegőrzési vagy felhasználhatósági idő utolsó négy hetében.

Nem lehet lefoglalni azokat a romlandó dolgokat, amelyeknek a fogyaszthatósági, minőségmegőrzési vagy felhasználhatósági ideje lejárt. A romlandó dolog foglalásával, annak jogalapjával, illetve értékesítésével szemben előterjesztett végrehajtási kifogásnak – a dolog jellegére tekintettel – a dolog értékesítésére vonatkozóan halasztó hatálya nincs.

A romlandó dolgot a végrehajtási eljárás szünetelésének, felfüggesztésének hatálya alatt is értékesíteni kell. Ha az adós ezt kifejezetten kéri, és kijelöli a vevőt, a NAV a romlandó dolgot árverésen kívül, árverési vétel hatályával becsértéken értékesíti, azzal, hogy ehhez a behajtást kérő, illetve a behajtást kérő hatóság hozzájárulása nem szükséges. Az értékesítésre a foglalási jegyzőkönyv lezárását követően, az adós 1 órán belül tett nyilatkozata alapján van lehetőség, amely határidő jogvesztő hatályú. Az adós a rendelkezésére álló határidőn belül a kijelöletről lemondó nyilatkozatot tehet, amely nyilatkozat nem vonható vissza.

⁹ Vht. 90-96. §.

A végrehajtó a lefoglalt ingóságok értékét becsléssel határozza meg. A becsérték megállapításánál a forgalmi értékből kell kiindulni. Ha az adós kéri, vagy arra a lefoglalni kívánt ingóság speciális természete miatt szükség van, a végrehajtó a foglalásnál szakértő becsüst alkalmaz. Ha az eljárás bármely szakaszában becsüst rendelnek ki az adós kérésére, akkor annak költségét az adósnak kell megelőlegeznie.

A NAV a lefoglalt ingóságot a foglalás után azonnal – az adós költségén – elszállíthatja értékesítésre.

A NAV az ingóságot megőrzi

- a nyertes árverési vevőnek átadásig,
- foglalás alóli feloldásig, vagy
- értékesíthetetlen ingóság esetében az adósnak történő visszaadásig, illetve
- karitatív célú hasznosításáig, vagy hulladékként történő megsemmisítésig.

Az ingóság elszállításának nem feltétele a zár alá vétel feltételeinek fennállása. Ha a NAV nem él azzal a lehetőséggel, hogy a lefoglalt vagyontárgyakat haladéktalanul elszállíttathatja, az adós – a szállítási értesítőben megjelölt időpontig – az állag megóvása mellett használhatja.

Az értékesítendő ingóságok az értékesítés helyszínére történő elszállításáról főszabály szerint a végrehajtó gondoskodik, de lehetőség van arra, hogy például a lefoglalt ingóságot a NAV által meghatározott helyre az adós szállítsa el, vagy ehhez szállítóeszközt biztosítson. Az elszállítás és tárolás költségei végrehajtási költségként az adóst terhelik.

Jármű lefoglalása

A NAV a járművet a járműnyilvántartásban szereplő adatok alapján is lefoglalhatja, ha az adós a jármű tulajdonosaként van a nyilvántartásba bejegyezve. Bejegyzés hiányában is lefoglalhatja nyilvántartásból, ha a jármű a házastársi közös vagyona tartozik.

A járműfoglalás általános szabályai kötelezővé teszik a forgalmi engedély és a törzskönyv lefoglalását is, megakadályozva ezzel az adóst a lefoglalt jármű további jogszerű használatában. A végrehajtó megkeresésére az okmányiroda haladéktalanul intézkedik a jármű kivonásáról a forgalomból.

A tulajdonos személyének megállapításánál a forgalmi engedély az irányadó, ugyanis a jármű tulajdonosának azt kell tekinteni, akit a forgalmi engedélyben ilyen minőségben feltüntettek. Ha a tulajdonosváltás tényét a forgalmi engedélyben nem vezették át, az adós által bemutatott olyan adásvételi szerződés, amely szerint a járművet időközben értékesítette, nem alkalmas a harmadik személy tulajdonjogának kétséget kizáró igazolására. Ezért ilyen esetekben a jármű foglalható, a vevő pedig igénypert indíthat a NAV-val szemben.

Helyszíni foglalás alkalmával a házastárs, illetve bejegyzett élettárs tulajdonában lévő jármű is végrehajtás alá vonható, ha az nem képezi az ő különvagyonát.

Ha a vásárlásra kölcsönt nyújtó pénzügyi intézmény a járműre biztosítékként opciós jogot alapított, akkor a jármű törzskönyve nincs az adós birtokában, mert azt a pénzügyi intézmény magánál tartja mindaddig, amíg az adózó a vele szemben fennálló tartozását teljes mértékben ki nem egyenlíti. Ebben az esetben azonban a törzskönyv szerint az adós a jármű tulajdonosa, függetlenül attól, hogy a törzskönyv a hitelintézet birtokában van, így a járművet le kell foglalni.

Lízingelt járműnél a jármű a lízingbe adó tulajdonát képezi, tehát a lízingbe vevő (adós) tartozásának fedezeteként nem vonható végrehajtás alá.

A gépjármű foglalás alóli mentességek esetei:

- A természetes személy adós foglalkozásának gyakorlásához nélkülözhetetlen (kizárólag a személy- és áruszállítási tevékenységhez szükséges) járműve nem foglalható, ha nem éri el a becsértéke a rendeletben 10 meghatározott összeget. Ha meghaladja, csak a járművet és a törzskönyvét kell lefoglalni és ez utóbbit megküldeni a járművet nyilvántartó hatóságnak, azaz az okmányirodának. A forgalmi engedély az adósnál marad, mert az értékesítésig használhatja a foglalkozása gyakorlásához a járművet, viszont ez a kedvezmény kizárólag a természetes személy adóst illeti meg és csak egy járműre vonatkozik.
- Mozgásában korlátozott adós járműve nem végrehajtható a tulajdonos érvényes parkolási igazolványa, ennek hiányában az igényléséhez a kormányrendelet szerint meghatározott szakvélemény alapján.

Üzemi, üzleti jellegű gépjármű lefoglalásnak sajátosságai:

- A vállalkozási tevékenységet végző adózó – egyéni vagy társas vállalkozó – a tevékenységéhez szükséges üzemi vagy üzleti járművénél szintén csak a járművet és a törzskönyvet kell lefoglalni. Ha az adózó a tartozását – 6 hónapon belül – nem fizeti meg a végrehajtó a forgalmi engedélyt is lefoglalja. Ezen időtartam alatt, de legfeljebb a forgalmi engedély lefoglalásáig rendeltetésszerűen használhatja a tevékenysége végzéséhez a járművet.
- Üzemi és üzleti járműnek kell tekinteni azokat a járműveket, amelyeknek a használatát a vállalkozó adós a könyvvitelében költségként elszámolja, érvényesíti, illetve amelyik az eszköznyilvántartásában szerepel. Emellett idetartoznak azok a járművek is, amelyekről az adós e nyilvántartásokat ugyan nem vezeti, de azokat a jövedelemszerző tevékenysége tárgyát képező árunak, szolgáltatásnak az előállításához vagy értékesítéséhez használja.

A NAV végzéssel tárgykörözést rendelhet el, ha a lefoglalt járművet az adós a NAV felhívására nem adja át, és az adós lakóhelyén, tartózkodási helyén vagy székhelyén, telephelyén,

¹⁰ 13/2001. (X. 10.) IM rendelet.

fióktelepén az nem fellelhető. A tárgykörözést elrendelő végzés a közlés időpontjától kezdve – fellebbezésre tekintet nélkül – végrehajtható.

Fedezetsere

A NAV az adós méltánylást érdemlő körülményére tekintettel – legkésőbb az árverés kitűzését megelőzően – előterjesztett kérelmére a lefoglalt ingó vagyontárgyat feloldja a foglalás alól.

Erre akkor kerülhet sor ha

- a tartozás megtérülése a feloldást követően is biztosított, illetve ha
- az adós olyan (ingó vagy ingatlan) vagyontárgyat ajánl fel a tartozás fedezetéül, amely a feloldani kért vagyontárgy piaci értékét eléri, vagy azt meghaladja.

A vagyontárgy feloldására és a felajánlott vagyontárgy lefoglalására egyidejűleg kerül sor.

Fedezetsere eseté, ha a természetes személy, egyéni vállalkozó és a vele együtt élő közeli hozzátartozó lakhatását közvetlenül szolgáló lakóingatlan a fedezetsere tárgya, valamint a tartozás összege nem haladja meg az 500 000 forintot, a lakóingatlanra jelzálogjogot kell bejegyezni. Ha a fenti feltételek nem állnak fenn, az ingatlanra végrehajtási jogot kell bejegyezni. A fedezetszerére az eljárás szünetelése és felfüggesztése alatt is sor kerülhet.

A NAV a végrehajtási eljárás szünetelése vagy felfüggesztése alatt, más jogszabályi feltételek meglétekor, az adós kérelmére intézkedhet a lefoglalt ingóság értékesítése iránt.

Követelésfoglalás

A végrehajtó jogosult az adós gazdasági tevékenységével kapcsolatos iratainak megtekintésére, átvizsgálására, hogy információkat szerezzen az adós kintlévőségeiről.

Ha a végrehajtó az adós nyilvántartásai, iratai – és nem csak az adós nyilatkozata – alapján olyan adatok birtokába kerül, amelyek szerint harmadik személynek az adóssal szemben tartozása áll fenn, a végrehajtó harmadik személyeknek a követelésfoglalásról szóló okiratokat elektronikusan kézbesíti. Ez a tartozás lehet már lejárt esedékességű, jövőben esedékessé váló, vagy időszakosan visszatérő, például havonta jelentkező fizetési kötelezettség.

A végrehajtó értesíti a harmadik személyeket arról, hogy az adós velük szemben fennálló követelését az adótartozás erejéig lefoglalta, egyidejűleg a kötelezetteket nyilatkozattételre hívja fel. A harmadik személy a követelésfoglalással kapcsolatban megküldött iratokat – a nyilatkozatokat, valamint mellékleteit elektronikusan küldi vissza a NAV-nak.

Ha a harmadik személy áfaösszesítő jelentés benyújtására kötelezett és nyilatkozata szerint az adóstól számlát befogadó adóalany, aki a NAV-nak a törvény¹¹ alapján megküldött nyilatkozatában a követelést vagy annak egy részét annak teljesítése miatt nem ismeri el, köteles a követelés létrejöttét, illetve megszűnését a NAV-nak hitelt érdemlően igazolni.

Ha az áfaösszesítő jelentés benyújtására kötelezett adóalany a felhívásra nem tudja hitelt érdemlően igazolni a részbeni, vagy egész teljesítést, vagy a törvény által előírt nyilatkozattételt elmulasztja, a NAV kötelezheti őt a követelés összege erejéig a tartozás megfizetésére.

Ha a harmadik személyek a követelést nem ismerik el, a végrehajtást kérő a harmadik személyekkel szemben a követelés behajtása iránt pert indíthat. A perindítás a NAV mérlegelési jogkörében hozott döntésétől függ.

Ingatlan-végrehajtás

Az egyes végrehajtási cselekményeknek nincs kötelező sorrendisége. Így az ingatlanvégrehajtás az egyéb végrehajtási cselekményekkel történhet egyidejűleg, de akár az első végrehajtási cselekmény is lehet.

Az ingatlan lefoglalásának elsődleges feltétele, hogy az az adós tulajdonát képezze. Az adós tulajdonában álló ingatlan lényegében korlátozás nélkül végrehajtás alá vonható, függetlenül annak jellegétől, művelési ágától, az ingatlanra bejegyzett jogoktól, terhektől, illetőleg az ingatlanra feljegyzett tényektől. Az elővásárlási, valamint a vételi (opciós) jog szintén nem akadályozza az ingatlan-végrehajtást. Az ingatlanok tulajdoni viszonyait közhitelesen az ingatlan-nyilvántartás tanúsítja, az ingatlanhoz fűződő jogok változása az ingatlannyilvántartáshoz kötött.

Nem lehet a természetes személy és az egyéni vállalkozó adós, valamint a vele együtt élő közeli hozzátartozók lakhatását közvetlenül szolgáló lakóingatlan lefoglalni, ha a tartozás összege az 500 000 forintot nem haladja meg. Az ilyen ingatlanra 500 000 forintot nem meghaladó tartozás esetén jelzálogjogot lehet bejegyezni.

A NAV az ingatlan lefoglalásáért megkeresi az ingatlanügyi hatóságot, a megkeresésről egyidejűleg az adóst is tájékoztatja. A földhivatal a megkeresés alapján a végrehajtási jogot soron kívül bejegyezi az ingatlan-nyilvántartásba, erről határozatot hoz, melyet megküld a végrehajtónak, a feleknek és egyéb érdekelteknek.

A NAV az adós tulajdonát képező ingatlan lefoglalását, illetve értékesítését mellőzheti, ha az ingatlan terhelő jelzálogjog miatt annak értékesítéséből a NAV követelésének kielégítése nem várható. Ebben az esetben a NAV a tartozás és járulékai erejéig az adós ingatlanára jelzálogjogot jegyeztethet be.

¹¹ Vht. 111. §.

A NAV a jelzálogjog bejegyzésért megkeresi az ingatlanügyi hatóságot, ami a jelzálogjogot soron kívül bejegyzí az ingatlan-nyilvántartásba. A jelzálogjog-bejegyzés érdekében tett intézkedés ellen benyújtott végrehajtási kifogásnak nincs halasztó hatálya a jelzálogjog bejegyzésére. A jelzálogjog bejegyzését követően, ha a végrehajtás más formái nem vezettek eredményre, a NAV megkeresheti az ingatlanügyi hatóságot a jelzálogjog törlése és a végrehajtási jognak a jelzálogjog ranghelyére soron kívül történő bejegyzéséért.

A bejegyzés a jelzálogjoggal biztosított követelés végrehajtásához való jog elévülésének nyugvását eredményezi, mivel jelzálogjog esetén az ingatlant nem lehet értékesíteni.

Az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzésért és az onnan való törlésért díjat kell fizetni, ha a NAV végrehajtási eljárásában a végrehajtással érintett fizetési kötelezettség érvényesítése nem a központi költségvetés vagy a Magyar Állam javára történik (azaz nem a Magyar Államot kell jogosultként feltüntetni). A díjat végrehajtási költségként az adós viseli. A végrehajtási jog bejegyzésének, törlésének, illetve a jelzálogjog törlésének díja ingatlanonként 6 600 forint, míg a jelzálogjog bejegyzésének díja 12 600 forint.

A fizetési kedvezményi kérelem nem akadály a földhivatali intézkedésnek, ha az ingatlanvégrehajtásra vonatkozó megkeresést a végrehajtó már a szünetelés beálltát megelőzően megküldte a földhivatalnak. Természetesen a szünetelés alatt az értékesítés iránt intézkedni nem lehet, de a foglalás hatálya a tartozás teljes kiegyenlítéséig, avagy megszűnéséig fennmarad.

Az ingatlan lefoglalása nem jelent elidegenítési tilalmat, azaz a lefoglalt ingatlant – végrehajtási joggal terhelt – értékesíteni lehet. Ha azonban az adós a végrehajtási joggal terhelt ingatlant elidegeníti, úgy az új tulajdonos, mint dologi adós túrni köteles a követelésnek az ingatlanból való kielégítését, annak elárverezését.

Bizonyos vonatkozásban azonban sajátos és részleges terhelési tilalom keletkezik a lefoglalt ingatlanon. A lefoglalt ingatlanon ugyanis további jogokat szerezni, például jelzálogjogot alapítani csak a végrehajtási jog jogosultjának a hozzájárulásával és csak akkor lehet, ha az a végrehajtás jogosultjának jogát nem sérti és a végrehajtás célját nem hiúsítja meg. A bejegyzetett jelzálogjoggal biztosított követelés kielégítési elsőbbséget élvez a végrehajtási joggal érintett követelésekkel szemben is, függetlenül a bejegyzése időpontjától. Ezért a NAV végrehajtási jogának bejegyzését követően jelzálogjog bejegyzéséhez nem indokolt hozzájárulást adni. Kivétel ez alól például, ha a jelzálogjog a teljes adótartozás megfizetése érdekében felvett hitel biztosítékául szolgálna.

A törvény meghatározza azt a legkorábbi időpontot, amikor az ingatlant értékesíteni lehet. A végrehajtó a lefoglalt ingatlan értékesítéséről – akár árverésen, akár árverésen kívül – akkor intézkedhet, ha:

- a végrehajtási jog bejegyzéséről szóló ingatlan-nyilvántartási határozat kézhezvételétől számított 45 nap, vagy
- az ingatlan fekvése szerinti jegyző tájékoztatásának kézbesítésétől számított 60 nap már eltelt.

Az adós lakhatását közvetlenül szolgáló lakástulajdonnál további feltétel, hogy az ingatlant csak akkor lehet értékesíteni, ha a végrehajtás más formái nem vezettek eredményre. Feltéve, hogy az ingatlan mérete nem haladja meg a méltányolható lakásigény mértékét¹².

A NAV az ingatlant a végrehajtási jog bejegyzéséről szóló határozat kézhezvételétől számított 3 hónapon belül olyan időpontban köteles értékesíteni, amely a helyi körülmények között a legcélszerűbb. A lefoglalt ingatlant csak akkor lehet értékesíteni, ha a követelés egyéb végrehajtási cselekmény foganatosítása útján nem, vagy csak aránytalanul hosszú idő múlva térülne meg.

Az árverés kitűzése előtt meg kell állapítani az ingatlan becsértékét, ami az értékesítés során kikiáltási ár lesz. A becsérték meghatározása során az ingatlan forgalmi értékét kell alapul venni.

Ehhez be kell szerezni az ingatlan fekvése szerint illetékes önkormányzattól az ingatlanra vonatkozó hivatalos adó- és értékbizonyítványt, vagy bármelyik fél kérésére szakértőt kell igénybe venni. Az adó- és értékbizonyítvány vagy a szakvélemény figyelembevételével kell meghatározni az ingatlan becsértékét.

A végrehajtó a megállapított becsértéket közli a felekkel és mindazokkal, akiknek az ingatlanra az ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett joguk van. Az ingatlan becsértékének megállapításával szemben az adós, a végrehajtást kérő és mindazok végrehajtási kifogást nyújthatnak be, akiknek a végrehajtás jogát, jogos érdekét sérti.

Az ingatlanokat főszabályként beköltözhető állapotban kell értékesíteni. Lakottan kell árverezni az ingatlant,

- ha abban a végrehajtási eljárás megindulását megelőzően kötött, érvényes bérleti szerződés alapján bérlő lakik,
- ha abban hasznélvező lakik, kivéve, ha a hasznélvezeti jogot a végrehajtási eljárás megindulását követően szerződéssel létesítették, függetlenül attól, hogy e jog az ingatlan nyilvántartásba be van-e jegyezve,
- ha az osztatlan közös tulajdonban levő ingatlanban a nem adós tulajdonostárs lakik, illetve
- ha abban az adós egyenes ági felmenője lakik, és lakóhelye a végrehajtási eljárás megindítását megelőző 6 hónapban is ebben volt, valamint az ingatlan tulajdonjogát az adós tőle ingyenesen szerezte.

Beköltözhetően kell értékesíteni az adós tulajdoni hányadát, ha a tulajdonostársak ingatlan használatára vonatkozó megállapodása vagy bíróság határozata alapján az adós a nem adós tulajdonostárs által használt ingatlan- vagy épületrésztől elkülönülten használható ingatlan- vagy épületrész használatára jogosult.

¹² A méltányolható lakásigény mértékét a lakáscélú állami támogatásokról szóló 12/2001. (I.31.) Korm. rendelet 3. §-a határozza meg.

A NAV az adósnak legfeljebb az árverés időpontjától számított 6 hónapra halasztást engedélyezhet az értékesített ingatlan elhagyására. Ennek feltétele, hogy ezt az adós az árverési hirdetmény közzétételétől számított 15 napon belül kérje.

A végrehajtó intézkedik az ingatlan kiürítéséről, ha az adós, illetve az adós jogán az ingatlanban lakó személyek határidőben nem költöznek ki. Ehhez a végrehajtó a rendőrség illetve a NAV hivatásos állományú alkalmazottainak közreműködését is igénybe veheti.

A végrehajtó az ingatlant az adós és a behajtást kérők kívánságára, az általuk meghatározott vevőnek árverésen kívül is értékesítheti. A becsértéket sem a végrehajtást kérő, sem az adós nem határozhatja meg, így az árverésen kívüli eladás a végrehajtó által megállapított és közölt becsértéken történhet. Elfogadható azonban az adós által indítványozott, alacsonyabb eladási ár is, ha az fedezi az eljárással összefüggő összes tartozást, ideértve a végrehajtási költséget is.

Ingatlan árverésen kívüli értékesítéséhez az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogok jogosultjainak a beleegyezése is szükséges. Az ingatlan árverésen kívüli eladása az árverési vétel hatályával jár, tehát a vevő – az árverés után fennmaradó jogok¹³ kivételével – tehermentesen szerzi meg az ingatlant.

Az ingatlant a végrehajtási eljárásban, árverésen, vagy árverésen kívül, de árverés hatályával, megszerző új tulajdonos tulajdonjogát csak a telki szolgalmat, a közérdekű használati jog, az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett haszonélvezeti jog és a törvényen alapuló haszonélvezeti jog – utóbbi bejegyzés nélkül is – terhelheti.

A mező- és erdőgazdasági vonatkozású földek lefoglalása esetén a NAV megkeresi a mezőgazdasági igazgatási szervet, ami intézkedik az értékesítés lefolytatásáról¹⁴.

Az értékesítés szabályai

A végrehajtási eljárásban lefoglalt vagyontárgyakat (ingóságot, ingatlant)

- elektronikus árverésen,
- hagyományos árverésen,
- árverésen kívüli eladással, vagy
- törvényben meghatározott ingóságokat speciális értékesítési szabályok alapján kell értékesíteni.

¹³ Vht. 137. § (1)-(3) bekezdés.

¹⁴ 2013. évi CXXII. törvény 35. § (1) bekezdése.

Az adóvégrehajtásnál a fő értékesítési forma az elektronikus árverés (elérhető: <https://arveres.nav.gov.hu>), minden más értékesítési forma, így a hagyományos árverés is csak kivételesen alkalmazható.

A NAV hagyományos árverésen értékesíti

- azt a vagyontárgyat, amely helyhez kötött, nem szállítható, vagy szétszerelése speciális szakértelmet igényel, illetve tárolása különleges körülmények biztosítását igényli,
- azt a vagyontárgyat, amelynek beszállítási költsége nem áll arányban a vagyontárgy értékével és nincs mód zárgondnok kirendelésére,
- az élő állatot,
- azon vagyontárgyakat, amelyekről a törvény így rendelkezik.

Az értékesítésről a NAV a foglalást követő 30 nap után 8 napon belül intézkedik. Ha a foglalástól számított 8 napon belül igényper¹⁵ indítottak, az igényelt vagyontárgyat az igényper jogerős befejezése után lehet értékesíteni.

Ha a lefoglalt ingóság a közfoglalkoztatási programban beszerzett és használt ingóság, akkor a becsértékének megállapításáról csak a támogatási időszak befejezése után lehet intézkedni.

A végrehajtó az értékesítés időpontját a foglalástól számított 3 hónapon belül olyan időpontra tűzi ki, ami a helyi körülmények között a legcélszerűbb. A romlandó dolgot a NAV a foglalás után legfeljebb 30 napon belül (eljárás szünetelésének, felfüggesztésének hatálya alatt is) érvényesíti.

Ha az értékesítendő vagyontárgy (ingóság, ingatlan) nem a végrehajtást megindító igazgatóság illetékességi területén van, a vagyontárgyat a végrehajtást megindító igazgatóság megkeresésére a vagyontárgy fellelhetőségi helye szerinti igazgatóság értékesíti. Az adós kérelmére a végrehajtást megindító igazgatóság is intézkedhet a fedezetcsereéről és az árverésen kívüli értékesítésről.

Átadás önálló bírósági végrehajtónak

Zálogjogosult bekapcsolódása miatti átadás¹⁶

Ha a vagyontárgy zálogjoggal biztosított – a gyakorlatban legáltalánosabban hitelbiztosítékként fordul elő –, a végrehajtó tájékoztatja a zálogjogosultat, hogy a zálogjogból fakadó igényét bírósági végrehajtási eljárásban érvényesítheti.

A bíróság végzéssel dönt a zálogjogosult kielégítési jogának megnyíltáról és a végrehajtási eljárásba való bekapcsolódásáról. Ha jelzálogjog esetén a jelzálogjog jogosultja a végrehajtási

¹⁵ Pp. 538-550. §.

¹⁶ 16 Vht. 114/A. §.

eljárásba bekapcsolódik, az adott vagyontárgyra vonatkozó végrehajtási eljárást a bíróság által kijelölt önálló bírósági végrehajtó folytatja le.

Ebben az esetben csupán a zálogtárgy vonatkozásában kell a végrehajtást az önálló bírósági végrehajtónak átadni, a többi vagyontárgy esetében a NAV folytatja az eljárást.

Közös foglalás, azaz összeütközés miatti ügyátadás¹⁷

A bírósági végrehajtó és a közigazgatási szerv végrehajtójának összeütközése esetén, tehát ha ugyanazt az ingóságot vagy ingatlant több végrehajtó is lefoglalta, a végrehajtási eljárást a bírósági végrehajtó folytatja le.

E jogosultsága az eljárás egészére kiterjed, nem csupán arra a vagyontárgyra, amit a közös foglalás érint. A NAV nem mérlegelheti, hogy átadja-e az ügyet az önálló bírósági végrehajtónak, mivel ez olyan kötelezettsége, melytől eltérni nem lehet.

Az önálló bírósági végrehajtót megillető díjak az adóst terhelik. A folyamatban lévő bírósági végrehajtási eljárásban az adós az adó tartozását a NAV-nak úgy teljesítheti, hogy az adókövetelés összegét a NAV-nak, az önálló bírósági végrehajtót megillető díjat és költséget pedig közvetlenül a végrehajtónak fizeti meg.

Mögöttes felelősség érvényesítése

Ha van olyan személy, aki a tartozásért helytállni köteles és annak megfizetésére megfelelő vagyoni fedezettel rendelkezik, a NAV határozattal kötelezi a tartozás megfizetésére. A határozat meghozatalakor a NAV vizsgálja, hogy a helytállni köteles személyek felelőssége korlátozott, vagy korlátlan. Vizsgálja továbbá azt is, hogy a tartozásért egy, illetve több személy köteles-e helytállni.

Egyetemleges kötelezettségnél minden kötelezett a teljes tartozással tartozik mindaddig, amíg azt meg nem fizették. Mindegyik kötelezettől a teljes összeg követelhető, ugyanakkor bármelyik kötelezett befizetése a többi mögöttes felelős kötelezettségét is csökkenti.

Ha a NAV az adóst megillető járandóságot, a hitelintézetnél kezelt összeget, illetőleg követelést vonja végrehajtás alá, és a munkáltató, kifizető, hitelintézet, valamint más személy a levonást, átutalást, megfizetést elmulasztja, vagy nem a jogszabályban előírtaknak megfelelően teljesíti, a NAV határozattal kötelezi a levonni, átutalni, megfizetni elmulasztott összeg erejéig az adó tartozás megfizetésére.

A határozatban foglalt teljesítési határidő elteltével a NAV az adó végrehajtási szabályok szerint intézkedik a tartozás behajtása iránt. Árverés során, ha a ki nem fizetett ingóságot alacsonyabb áron vették meg, mint a nyertes ajánlat, szintén határozattal kötelezhető a fizetést elmulasztó árverező a vételár-különbözet erejéig.

¹⁷ Vht. 4. §.

A végrehajtás megszüntetése és megszűnése

Különbséget kell tenni a végrehajtási eljárás NAV általi megszüntetése és törvény alapján történő megszűnése között. A végeredmény azonban azonos, az eljárás befejeződik.

A NAV végzéssel szünteti meg a végrehajtást, ha:

- az adós a tartozását maradéktalanul megfizette,
- a tartozást a NAV teljes egészében behajtotta,
- a tartozást a NAV teljes egészében elengedte,
- a tartozás végrehajtásához való jog a rá vonatkozó szabályok szerint elévült,
- valamennyi adótartozásnál megszüntették a végrehajtáshoz való jogot,
- a végrehajtható okiratot visszavonták vagy megsemmisítették,
- megkeresésre folytatott végrehajtásnál a behajtást kérő, illetve a behajtást kérő hatóság ezt kérte,
- az adós meghal, vagy jogutód nélkül megszűnik és a végrehajtás külső megkeresésre van folyamatban,
- törvény így rendelkezik.

A végrehajtás külön intézkedés nélkül, törvény alapján¹⁸ szűnik meg, ha:

- az adós meghal és a végrehajtás nem külső megkeresésre van folyamatban;
- • törvény¹⁹ így rendelkezik.

További információ, segítség

Ha további kérdése keressen minket bizalommal alábbi elérhetőségeinken!

Interneten:

- a NAV honlapján a www.nav.gov.hu-n.
- E-mailen: a következő címen található űrlapon:

https://nav.gov.hu/ugyfeliranytu/keressen_minket/levelkuldes/e-ugyfsz

Telefonon:

- a NAV Infóvonalán

¹⁸ Avt. 18. § (2) bekezdés.

¹⁹ Kizárólag az Avt. rendelkezése alapján szűnhet meg.

- belföldről a 1819,
- külföldről a +36 (1) 461 – 1819-es hívószámon.

A NAV Infóvonal hétfőtől csütörtökig 8 óra 30 perctől 16 óráig, valamint péntekenként 8 óra 30 perctől 13 óra 30 percig hívható.

Általános tájékoztatáshoz az (1) menüpontot, egyedi tájékoztatáshoz és ügyintézéshez a (2) menüpontot kell választani. Egyedi tájékoztatáshoz és ügyintézéshez ügyfél-azonosító számmal vagy Részleges Kódú Telefonos Azonosítással (RKTA) kell rendelkeznie. Ha nincs ügyfél-azonosító száma, akkor azt a TEL jelű nyomtatványon igényelhet, legegyszerűbben az Online Nyomtatványkitöltő alkalmazásban (ONYA). Ha nem a saját ügyében szeretne egyedi tájékoztatást kérni vagy ügyet intézni, akkor adjon be EGYKE-adatlapot is!

A NAV Infóvonal menüstruktúrája a NAV honlapján a [Keressen minket! – Nemzeti Adó- és Vámhivatal \(gov.hu\)](#) linken elérhető.

Személyesen:

- • országszerte a NAV ügyfélszolgálatain. Ügyfélszolgálat-kereső:
Ügyfélszolgálatok - Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

1. számú melléklet:

Végrehajtható okiratok az adóvégrehajtásban

1. a fizetési kötelezettséget megállapító, véglegessé vált hatósági döntés,
2. önadózásnál a fizetendő adót, adóelőleget, adóelőleg-kiegészítést tartalmazó bevallás,
3. az adózóval közölt adóhatósági adómegállapítás,
4. a NAV javára fizetési kötelezettséget megállapító jogerős bírósági határozat, bíróság által jogerősen jóváhagyott egyezség, továbbá a bírósági eljárási illetéket megállapító bírósági határozat, valamint a bírósági eljárási illeték tárgyában küldött bírósági megkeresés és értesítés,
5. az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettséget tartalmazó bejelentés, valamint a biztosítottak nyilvántartásáért felelős szerv részéről az egészségügyi szolgáltatási járulékfizetési kötelezettség előírása érdekében teljesített elektronikus adatszolgáltatás,
6. a büntetőeljárásban a fiatalkorúval szemben kiszabott pénzbüntetésről, a vagyonekobjzásról, az elektronikus adat végleges hozzáférhetlenné tételéről, valamint a büntetőeljárásban a jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírságról szóló végrehajtható határozat – ideértve az Európai Unió tagállamában büntetőeljárásban bűncselekmény elkövetése miatt kiszabott pénzösszeg, jogi személlyel szemben kiszabott pénzbírság vagy köz javára fizetendő jóvátétel és az Európai Unió tagállamai közé nem tartozó államban (a továbbiakban: külföldi állam) vagy az Európai Unió tagállamában büntetőeljárásban alkalmazott vagyonekobjzás végrehajtásának átvételéről szóló határozatot is – (a továbbiakban együtt: bűnügyi követelés) esetén a behajtást kérő megkeresése,
7. az általános közigazgatási rendtartáson alapuló végrehajtás esetén a behajtást kérő hatóság megkeresésének mellékletét képező, annak alapjául szolgáló döntés – ide értve a meghatározott cselekmény végrehajtását is –,
8. az adók módjára behajtandó köztartozásnál a behajtást kérő megkeresése,
9. a bíróság pénzbírságról, teljesítési bírságról, rendbírságról - kivéve, ha a végrehajtási eljárásban kiszabott rendbírság behajtását a Vht. 45/A. § (5) bekezdése alapján az önálló bírósági végrehajtó végzi - szóló értesítése esetén a behajtást kérő megkeresése,
10. a büntetőeljárásról szóló törvény alapján
 - a) elrendelt elővezetés költségének,
 - b) az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság által kiszabott rendbírságnak,
 - c) a bíróság, az ügyészség, illetve a nyomozó hatóság által a bűnügyi költségnek
 - d) a megállapításáról szóló értesítés esetén a behajtást kérő megkeresése,
11. a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) alapján
 - a) elrendelt elővezetés költségének,
 - b) az elítélt vagy a kényszergyógykezelt elfogása és megtalálása esetén meghatározott bíróság, ügyészség vagy végrehajtásért felelős szerv elé állítása költségének, továbbá

c) az elítélt vagy az egyéb jogcímen fogvatartott kérelmére és költségére történő előállítás során felmerült költségnek

a megállapításáról szóló értesítés esetén a behajtást kérő megkeresése,

12. fegyelmi eljárásban a végrehajtóval, végrehajtó-helyettessel és végrehajtójelölttel szemben kiszabott pénzbírságról szóló értesítés esetén a behajtást kérő megkeresése,

13. az alapos kifogás esetén a végrehajtot az állam felé terhelő befizetési kötelezettségről szóló értesítés esetén a behajtást kérő megkeresése,

14. a bírósági gazdasági hivatalnak a közjegyző által kiszabott pénzbírságról szóló értesítése esetén a behajtást kérő megkeresése,

15. a pártfogó felügyelői szolgálat által a közvetítői eljárásban megállapított, az állam által előlegezett és visszatérítendő költségről szóló értesítés esetén a behajtást kérő megkeresése,

16. a büntetőeljárásban a zár alá vétel elrendeléséről, az elektronikus adat ideiglenes hozzáférhetetlenné tételéről, illetve visszaállításáról, valamint az elektronikus adat megőrzésére kötelezésről szóló határozat esetén a behajtást kérő megkeresése,

17. az Európai Unió és az Egyesült Nemzetek Szervezete Biztonsági Tanácsa által elrendelt pénzügyi és vagyoni korlátozó intézkedés végrehajtására zárlatot elrendelő végzés esetén a behajtást kérő megkeresése,

18. a polgári ügyben az állam által előlegezett költséget tartalmazó megkeresés,

19. a bíróság által előlegezett gyermektartásdíjat tartalmazó megkeresés,

20. a bíróságot, az Országos Bírósági Hivatal elnökét, az Országos Bírósági Hivatalt, a minisztériumot, az igazságügyi szakértői intézményt vagy az államot egyéb jogcímen megillető igazságügyi követelést tartalmazó megkeresés,

21. a büntetés-végrehajtási szervezetet a fogvatartottal – illetve a volt fogvatartottal – szemben megillető követelést tartalmazó megkeresés,

22. a termékdíjatalány fizetésére jogosult mezőgazdasági termelő termékdíj-kötelezettségét tartalmazó bejelentés, és

23. a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 7. § (1) bekezdése szerinti bejelentés, a 7. § (5) bekezdése szerinti változás bejelentés és a 8. § (11) bekezdése szerinti bejelentés.